

> Teemaseminaari, sali 14, torstai 22.4.2010, klo 14.00-15.45

Yhteisöt oppijoina - verkostomaisuus haasteena

Teemaseminaari on kriittinen puheenvuoro verkottumisen haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Kontekstina on yhteisöllinen tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntävä oppiminen ja verkostomainen työskentely etänä ja fyysisessä tilassa. Verkottumista ohjataan tänä päivänä paljon ylhäältä käsin - verkottua pitää, vaikka siihen ei ole aina ihan otolliset olosuhteet. Usein olemassa olevat yhteisöt oppijoina on kokonaan unohdettu, kun keskitytään yksilön oppimiseen. Teemaseminaarissa pureudutaan teorioiden ja tutkimusten ja käytännön kokemusten kautta aiheeseen.

Viherä Marja-Liisa, Tietotaitotalkoot
Kivelä Susanna, Laurea-ammattikorkeakoulu
Vainio Leena, Hämeen ammattikorkeakoulu
Sihvonen Mika, Tampereen yliopisto

Tekniikan ja talouden muutos on vaikuttanut jokaisen arkipäivään. Erityisesti informaatiotekniikka on mahdollistanut tuotannon muuttumisen paikallisesta globaaliksi, mutta ihmisten arki ja arjen eri toiminnot ovat kuitenkin paikkaan sidottuja. Ihmiset syövät, nukkuvat, liikkuvat ja paikallisesti. Ihmiset ovat uudessa fyysisen ja virtuaalisen tilan ja läheisyyden ja etäisyyden kanssa.

Yhteisöllisyys ja sosiaalinen pääoma ovat nousseet tutkijoiden keskeisiksi sanoiksi. Riittääkö sosiaalinen media täyttämään sosiaaliset suhteet silloin, kun työpaikka on uhattuna, kun globaali kohottaa paikan arjen ahdinkona? Miten sosiaalista pääomaa kasvatetaan omalla alueella? Talous tarvitsee sosiaalista pääomaa, luottamusta - lamasta nousee yhdessä uutta luomalla ja vanhaakin tekemällä. Yhteisöt ja verkostotko tukevat sosiaalisen pääoman luomista.

Kestävä kehitys on monen lausuma tavoite, mutta tehdäänkö sen puolesta riittävästi? SlowLife ja slowfood ovat käsitteitä, jotka ovat nousseet jo arjen tasollakin toiminnan ohjenuoraksi. On syntynyt käsityöverstaita, on syntynyt ihmisten välistä kansainvälistä verkottumista työn ja harrastusten piirissä, on pieniä pankkeja, lähirahakokeiluja, vanhan tekniikan ihannoitua. Hitaus ja läheisyys vaativat paikallista toimintaa ja paikallista sosiaalista pääomaa, luottamusta ihmisten kesken. Jotta tämä syntyisi, vaaditaan myös paikallisesti hyviä viestintäyhteyksiä, paikallista tietoa ja osaamista. Vaaditaan tietotekniikan kesyttämistä paikallisten yhteisöjen avuksi organisoimaan, luomaan ja olemaan luovia. Ja lisäksi tarvitaan keinoja ja verkostoja, joiden kautta levitetään hyviä käytäntöjä valtakunnallisesti eri toimijoiden käyttöön.

Vuorovaikutus muuttaa sekä yhteisöjä että ympäristöä. Hiljaisen tiedon näkyväksi tekeminen mahdollistaa uuden tiedon luomisen ja uusien vuorovaikutussuhteiden ja sidosten syntymisen ja sitä kautta yhteisöjen toiminnan kohteellisuuden laajenemisen ja ekspansiivisen oppimisen. Yhteisöt kasvavat osaksi aikaisempaa laajempaa kokonaisuutta! Yhteisöjen välinen hiljaisen ja eksplisiittisen tiedon prosessointi vahvistaa olemassa olevaa ja luo uutta sosiaalista pääomaa, joka muokkaa alueen edellytyksiä vuorovaikutuksen ja oppimisen kannalta suotuisammaksi.

Teemaseminaarissa verkostoitumisen haasteita pohditaan Tietotaitotalkoiden ja AKTIIVI koordinaatiohankkeen näkökulmasta. Tietotaitotalkoot luovat areenan luovalle yhdessä tekemiselle ja oppimiselle tietotekniikan käytön avulla yhdessä yhteisöllisessä työskentely-ympäristössä. AKTIIVI hanke levittää hyviä käytäntöjä edelleen muille avoimissa oppimisympäristöissä työskenteleville ja toimii pääasiassa virtuaalimenetelmin. Pureudumme fyysisen ja virtuaalisen tilan ja läheisyyden ja etäisyyden teemaan.